

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА ПРИКЛАДНОЇ ЕКОЛОГІЇ І ЗООЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Член біологічного факультету

Л.О. Омелянчик
(ініціали та прізвище)

2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічне інспектування

підготовки магістра

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Екологія та охорона навколишнього середовища

спеціальності 101 Екологія

галузі знань 10 Природничі науки

ВИКЛАДАЧ: Домніч Андрій Валерійович, к. б. н, доцент, доцент.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри загальної та
прикладної екології і зоології

Протокол № 1 від "29" 08 2024 р.
Завідувач кафедри

О.Ф. Рильський

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
Н.В. Воронова

2024 рік

Зв'язок з викладачем :

Е-mail: volf.zp@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443>

Телефон: 097 760 04 70

Інші засоби зв'язку: Viber

Кафедра: загальної та прикладної екології і зоології, III корпус, ауд. 213а

1. Опис навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Екологічне інспектування» підготувати фахівців профільної галузі для проведення контрольних перевірок довілля на території підприємств різного типу власності. Зокрема вивчення законодавчої бази проведення екологічних перевірок, послідовності їх проведення, а також вивчення методів та методик їх проведення. Вивчення особливостей державного контролю за станом довілля, базових законів та підзаконних актів.

Дисципліна сприятиме оволодінню знаннями базових законів контролю екології довілля, та науково-методичною базою щодо вимірювання параметрів і визначення показників стану довілля; засвоєнню методів розрахунку збитків заподіяних навколишньому середовищу при забрудненні довілля; вивченню методів екологічного інспектування. Виконання лабораторних завдань сприяє розвитку навичок самостійної роботи, організаційних та лідерських якостей.

Засвоєння ВСУ 1 «Екологічне інспектування» позитивно впливає на опанування ППС 16 «Основи лісоексплуатації» та ППС 18 «Нормативно-правові засади лісокористування», та сприяє формуванню загальних (ЗК10) та спеціальних (СК9, СК11, СК16) компетентностей, а також програмних результатів навчання (ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН7, ПРН19)

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Семестр	3-й
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість годин	150
Лекційні заняття	20 год.
Практичні заняття	30 год.
Самостійна робота	100 год.
Консультації	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443
Вид підсумкового семестрового контролю:	Залік

Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443
---	---

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.</p> <p>ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища</p> <p>СК9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.</p> <p>СК11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.</p> <p>СК16. Здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички задля оцінки й аналізу виробничої та економічної діяльності у лісовому і мисливському господарствах.</p> <p>ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.</p> <p>ПРН5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН19. Знання наукових досягнень, сучасних тенденції розвитку, особливостей організації, ведення та перспективи розвитку лісової, мисливської і ботанічної галузі; принципів, методів, правових та соціальних засад сталого природокористування.</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний). Лекції, бесіди, спостереження, пояснення.</p> <p>Метод проблемного викладу матеріалу.</p> <p>Дослідницький. Медіаграмотність. Факчекінг.</p> <p>Практичні роботи, досліди, індивідуальне дослідницьке завдання.</p>	<p>Форми оцінювання: поточне, підсумкове.</p> <p>Методи оцінювання: тестування.</p> <p>метод інтерв'ю, опитування, імітаційна діяльність (моделювання), спостереження за навчальною діяльністю студентів, письмовий контроль, практичний контроль.</p>

Змістовий модуль I. Екологічне інспектування промислових підприємств.*Тема 1. Загальні уявлення щодо екологічного інспектування.*

Історія розвитку природоохоронної справи в світі та в Україні. Природоохоронні аспекти в законодавстві Ярослава Мудрого. Природоохоронні аспекти в законодавстві князя Ягайла. Природоохоронні аспекти в законодавстві князя Сигізмунда II. Природоохоронні аспекти в законодавстві наступних правителів Росії. Природоохоронні аспекти в законодавстві імператора Петра I. Природоохоронні заходи в XIX ст. Природоохоронні заходи на початку XX ст. Природоохоронне законодавство за радянських часів. Природоохоронне законодавство після здобуття Україною незалежності. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Тема 2. Органи державного нагляду та контролю за охороною навколишнього природного середовища Застосування заходів впливу до порушників.

Визначення, завдання та склад Державної екологічної інспекції. Основним завданням Держекоінспекція. Права та обов'язки головного державного інспектора. Функції Державної екологічної інспекції. Права Державної екологічної інспекції. Повноваження державних інспекторів із охорони навколишнього природного середовища. Державне управління охорони НПС в області. Основні завдання Держуправління охорони НПС в області. структура держуправління охорони НПС та його посадовий склад. права та повноваження держуправління охорони НПС. постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію» № 1520 від 17.10.2001 р. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю), у сфері господарської діяльності». Державний нагляд (контроль). Повноваження органу державного нагляду (контролю). Суб'єкти господарювання.

Тема 3. Застосування заходів впливу до порушників. Види юридичної відповідальності

Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення. Права власності на природні ресурси. Земельні правопорушення. Надрові правопорушення. Водні правопорушення. Лісові адміністративні правопорушення. Атмосферні правопорушення. Фауністичні (тваринні) правопорушення. Природо-заповідних та інших природоохоронних норм і правил. Еколого-небезпечні правопорушення. Галузі охорони праці та здоров'я населення. Види адміністративного стягнення. Обставинами, що пом'якшують відповідальність. Складання протоколу про адмінпорушення. Дисциплінарна відповідальність у екологічній сфері. Матеріальна відповідальність за шкоду, завдану екологічними правопорушеннями. Додаткові заходи реагування на екологічні правопорушення. обмеження або зупинення виробничої діяльності. обмеження або припинення фінансування об'єктів будівництва.

Тема 4. Інспекторські перевірки

Оперативні (спеціальні) інспекторські перевірки. Плата за забруднення навколишнього природного середовища. Гранично допустимі викиди або скиди.

Тимчасово погоджені викиди або скиди. Ліміти викидів. Ліміти скидів. Контроль за достовірністю звітних даних. Платежі за забруднення навколишнього природного середовища. Звіт про інспекторську перевірку. структура звіту. Акт інспекторської перевірки. Заходи із забезпечення дотримання вимог природоохоронного законодавства. Алгоритм дій інспектора за результатами інспекторської перевірки.

Тема 5. Державний контроль за охороною та використання водних ресурсів

Порядок відбору проб води на екологічний контроль. Маркування відібраних проб води на екологічний контроль. Зберігання та транспортування відібраних проб води на екологічний контроль. Екологічний контроль за впливом тваринницьких комплексів на водні ресурси. Тваринницькі комплекси. Особливості екологічної перевірки меліоративних систем. Перевірка водоохоронної діяльності меліоративних систем. Факти порушення правил раціонального використання і охорони водних ресурсів. Порушення водного законодавства в частині охорони поверхневих і підземних вод. Порушення водного законодавства в частині охорони морських вод. Відповідальність за порушення водного законодавства.

Змістовий модуль II. Екологічне інспектування природно-заповідних територій та об'єктів.

Тема 6. Державний контроль у галузі охорони, використання і відновлення лісового та природно заповідного фонду.

Особливості державного екологічного контролю за станом лісів та використання лісосировинних ресурсів. Особливості державного екологічного контролю за охороною, захистом та відновленням лісів. Особливості екологічного державного контролю територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Документальна перевірка територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Натурні перевірки територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Винесення постанови про обмеження зупинення (тимчасово) роботи чи будівництва підприємства та інших об'єктів, використання природних ресурсів. Позбавлення права спеціального використання природних рослинних ресурсів. Відповідальність за порушення лісового законодавства.

Тема 7. Державний контроль у галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу та рибних ресурсів

Порядок установа лімітів використання мисливських тварин. Наукове обґрунтування ліміти. Розробка проектів лімітів. Наукове забезпечення робіт. Ліміти використання мисливських видів. Наказ про затвердження лімітів. Використання затверджених лімітів. Порядок встановлення лімітів використання не мисливських видів тварин. Юридична відповідальність за порушення законодавства про тваринний світ. Кримінальна відповідальність. Адміністративна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність

Тема 8. Державний контроль в галузі користування надрами. Громадський природоохоронний контроль.

Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами. Плата за користування надрами. Органи Державного контролю в галузі користування надрами та їх завдання. Державний геологічно-екологічний контроль у галузі користування надрами. Права посадових осіб органів державного контролю в галузі користування надрами. Відповідальність за порушення законодавства про надра.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	<i>Загальні уявлення щодо екологічного інспектування</i>	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 2	<i>Органи державного нагляду та контролю за охороною навколишнього природного середовища Застосування заходів впливу до порушників</i>	4		<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 1	Розрахунок розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443	2	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Питання для розгляду - Права та обов'язки головного державного інспектора. Функції Державної екологічної інспекції. - Права Державної екологічної інспекції. Повноваження державних інспекторів із охорони навколишнього природного середовища. - Державне управління охорони НПС в області. - Основні завдання Держуправління охорони НПС в області. - Структура держуправління охорони НПС та його посадовий склад. - Права та повноваження держуправління охорони НПС.	2	1	
Лекція 3	<i>Застосування заходів впливу до порушників. Види юридичної відповідальності</i>	4	1	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 2	Розрахунок розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин у атмосфері повітря Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443	2	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	- Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення. - Права власності на природні ресурси. - Земельні правопорушення. - Надрові правопорушення. - Водні правопорушення. - Лісові адміністративні правопорушення. - Атмосферні правопорушення. - Фауністичні (тваринні) правопорушення. - Природо-заповідних та інших природоохоронних норм і правил.	2	1	<i>щотижня</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<ul style="list-style-type: none"> - Еколого-небезпечні правопорушення. - Галузі охорони праці та здоров'я населення. - Види адміністративного стягнення. - Обставинами, що пом'якшують відповідальність. 			
Лекція 4	<i>Інспекторські перевірки та їх види.</i>	4	1	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 3	<p>Визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства</p> <p>Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ</p> <p>https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443</p>	2	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	<p>Питання для розгляду</p> <ul style="list-style-type: none"> - Оперативні (спеціальні) інспекторські перевірки. - Плата за забруднення навколишнього природного середовища. - Гранично допустимі викиди або скиди. - Тимчасово погоджені викиди або скиди. - Ліміти викидів. - Ліміти скидів. - Контроль за достовірністю звітних даних. - Платежі за забруднення навколишнього природного середовища. - Звіт про інспекторську перевірку. структура звіту. - Акт інспекторської перевірки. 	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 5	<i>Державний контроль за охороною та використанням водних ресурсів</i>	4	1	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 4	<p>Обчислення розміру шкоди (грошові стягнень), заподіяних лісовому господарству та територіям і об'єктам природно-заповідного фонду</p> <p>Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ</p> <p>https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443</p>	2	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	<p>Поняття системи екологічного менеджменту і аудиту</p> <p>Питання для розгляду</p> <ul style="list-style-type: none"> - Порядок відбору проб води на екологічний контроль. - Маркування відібраних проб води на екологічний контроль. - Зберігання та транспортування відібраних проб води на екологічний контроль. - Екологічний контроль за впливом тваринницьких комплексів на водні ресурси. - Тваринницькі комплекси. - Особливості екологічної перевірки меліоративних систем. - Перевірка водоохоронної діяльності меліоративних систем. 	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 6	<i>Державний контроль у галузі охорони, використання і відновлення лісового та</i>	4	1	<i>щотижня/</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<i>природно заповідного фонду</i>			
Лабораторна робота 5	Розрахунок розміру стягнень за збитки, заподіяні дикій фауні та рибному господарству внаслідок незаконного їх добування чи знищення Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443	4	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Сучасна державна природоохоронна кадрова політика. Питання для розгляду - Особливості державного екологічного контролю за станом лісів та використання лісосировинних ресурсів. - Особливості державного екологічного контролю за охороною, захистом та відновленням лісів. - Особливості екологічного державного контролю територій та об'єктів природно-заповідного фонду. - Документальна перевірка територій та об'єктів природно-заповідного фонду. - Натурні перевірки територій та об'єктів природно-заповідного фонду. - Винесення постанови про обмеження зупинення (тимчасово) роботи чи будівництва підприємства та інших об'єктів, використання природних ресурсів. - Позбавлення права спеціального використання природних рослинних ресурсів. - Відповідальність за порушення лісового законодавства	2	1	<i>щотижня</i>
Лекція 7	<i>Державний контроль у галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу та рибних ресурсів</i>	4	1	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 6	Обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням населених пунктів Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443	4	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	- Порядок установлення лімітів використання мисливських тварин. - Наукове обґрунтування ліміти. - Розробка проектів лімітів. - Наукове забезпечення робіт. - Ліміти використання мисливських видів. - Наказ про затвердження лімітів. - Використання затверджених лімітів. - Порядок встановлення лімітів використання не мисливських видів тварин. - Юридична відповідальність за порушення законодавства про тваринний світ. - Кримінальна відповідальність. - Адміністративна відповідальність. - Дисциплінарна відповідальність. - Матеріальна відповідальність	2	1	<i>щотижня</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Лекція 8	<i>Державний контроль в галузі користування надрами. Громадський природоохоронний контроль</i>	4	1	<i>щотижня</i>
Лабораторна робота 7	Обчислення і справляння плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Перелік питань, завдань, текст лабораторної роботи викладено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443	4	1	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	<ul style="list-style-type: none"> - Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами. - Плата за користування надрами. - Органи Державного контролю в галузі користування надрами та їх завдання. - Державний геологічно-екологічний контроль у галузі користування надрами. - Права посадових осіб органів державного контролю в галузі користування надрами. - Відповідальність за порушення законодавства про надра? 	2	1	<i>щотижня</i>

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лабораторна робота 1	Опитування, завдання самостійної роботи 1, виконання лабораторної роботи 1.	<p>Вимоги до виконання та оформлення лабораторної роботи подано у СЕЗН ЗНУ, на сторінці дисципліни «Екологічне інспектування», адреса: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443 де надаються вимоги до необхідного обладнання, покроковий хід виконання лабораторної роботи та вимоги до узагальнення отриманих результатів.</p> <p>Питання для підготовки до опитування (питання лекції, див. розд. 3) та перевірки самостійної роботи див. табл. 4.</p>	<p>Термін виконання – до наступного лабораторного заняття.</p> <p>5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу, лабораторна робота виконана у повному обсязі, згідно вимог;</p> <p>4 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок, лабораторна робота виконана з несуттєвими помилками;</p> <p>2-3 бали – до 30 % питань певної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях основного та обізнаність із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно, лабораторна робота не виконана повністю, або виконана із суттєвими помилками;</p> <p>1 бал здобувачі освіти отримують якщо понад 30 % питань певної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти обізнані із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються неправильно; виконання лабораторної роботи не зараховується і повертається на доопрацювання.</p>	5
Лабораторна робота 2	Опитування, завдання самостійної роботи 2, виконання лабораторної роботи 2.			5
Лабораторна робота 3	Опитування, завдання самостійної роботи 3, виконання лабораторної роботи 3.			5
				5
				5
Лабораторна робота 4	Опитування, завдання самостійної роботи 4, виконання лабораторної роботи 4.	5		
Контрольна робота 1	Написання письмової роботи за змістовним модулем 1, або тестування у СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки до контрольної роботи – див. розд. 3	5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання контрольної роботи розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних	5

			<p>практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу;</p> <p>4 бали – питання контрольної роботи розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок;</p> <p>2-3 бали – до 30 % питань контрольної роботи роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях основного та обізнаність із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно;</p> <p>1 бал здобувачі освіти отримують якщо понад 30 % питань контрольної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти обізнані із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються неправильно; виконання роботи не зараховується і повертається на доопрацювання.</p>	
Лабораторна робота 5	Опитування, завдання самостійної роботи 5, виконання лабораторної роботи 5	Вимоги до виконання та оформлення лабораторної роботи подано у СЕЗН ЗНУ, на сторінці дисципліни «Екологічне інспектування», адреса:	Термін виконання – до наступного лабораторного заняття. 5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу, лабораторна робота виконана у повному обсязі, згідно вимог;	5
Лабораторна робота 6	Опитування, завдання самостійної роботи 6, виконання лабораторної роботи 6	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443 де надаються вимоги до необхідного обладнання, покроковий хід виконання лабораторної роботи та вимоги до узагальнення отриманих результатів.	4 бали – питання розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок, лабораторна робота виконана з несуттєвими помилками;	5
Лабораторна робота 7	Опитування, завдання самостійної роботи 7, виконання лабораторної роботи 7	Питання для підготовки до опитування (питання лекції, див. розд. 3) та перевірки самостійної роботи див. табл. 4.	2-3 бали – до 30 % питань певної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях основного та обізнаність із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно, лабораторна робота не виконана повністю, або виконана із	5
				5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

			суттєвими помилками; 1 бал здобувачі освіти отримують якщо понад 30 % питань певної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти обізнані із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методика передбачені програмою дисципліни використовуються неправильно; виконання лабораторної роботи не зараховується і повертається на доопрацювання.	
Контрольна робота 2	Написання письмової роботи за змістовним модулем 2, або тестування у СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки до контрольної роботи – див. розд. 3	<p>5 балів здобувачі вищої освіти отримують якщо питання контрольної роботи розкриті повністю без помилок; демонструють всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу;</p> <p>4 бали – питання контрольної роботи розкриті без суттєвих помилок, здобувачі освіти демонструють володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок;</p> <p>2-3 бали – до 30 % питань контрольної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти демонструють значні прогалини у знаннях основного та обізнаність із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методика передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно;</p> <p>1 бал здобувачі освіти отримують якщо понад 30 % питань контрольної роботи розкриті частково або неправильно; здобувачі освіти обізнані із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методика передбачені програмою дисципліни використовуються неправильно; виконання роботи не зараховується і повертається на доопрацювання.</p>	5
Усього поточний контроль	12			60
Підсумковий контроль				
Залік	Тестування в СЕЗН ЗНУ	Підготовка до заліку здійснюється за навчальним матеріалом усього курсу (питання див. Розділ 3 робочої програми навчальної дисципліни)	Виконання тестових завдань відбувається на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ. Із банку тестових завдань СЕЗН ЗНУ для кожного здобувача освіти випадковим чином обирається 20 тестових завдань. За кожну вірну відповідь на тестове завдання здобувач вищої освіти отримує 1 бал	20

	<p>Індивідуальне дослідницьке завдання</p>	<p>Індивідуальні дослідницькі завдання повинні містити аналіз сучасного стану обраного питання. Виконуються у вигляді доповіді та презентації. Обсяг доповіді ІДЗ повинен бути розрахований на 7-10 хв. Доповідь повинна складатися зі вступу, в якому висвітлена актуальність, мета дослідження, завдання, об'єкт та предмет (1-2 хв.) повне висвітлення питань, висновки та додається список використаних джерел. Презентація ІДЗ повинна містити графіки, таблиці та рисунки та складатися з 15-20 слайдів.</p> <p>ІДЗ повинно бути виконано протягом семестру, та представлено до захисту до початку залікового тижня.</p> <p>Питання для виконання ІДЗ обираються відповідно до номера прізвища студента у журналі академічної групи.</p> <p>Орієнтовні питання для виконання завдання викладено на сторінці СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle.</p>	<p>19-20 балів – здобувачі вищої освіти самостійно виконали понад 90% завдань, під час виконання роботи виявили усебічні, систематичні та глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; творчі здібності у розумінні та використанні програмного матеріалу для виконання поставлених мети та завдань; чітко, логічно, послідовно викладати матеріал; робити обґрунтовані висновки. Під час захисту індивідуального завдання надавали вичерпні, аргументовані та цілісні відповіді на всі запитання. Робота оформлена акуратно, відповідно до поставлених вимог.</p> <p>17-18 балів – здобувачі вищої освіти виконали не менше 90% завдань, завдання роботи виконані достатньо грамотно, але є декілька (1-3) несуттєвих помилок. Під час виконання роботи здобувачі освіти виявили знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни в повному обсязі, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; творчий підхід до виконання поставлених мети та завдань; логічно, послідовно викладати матеріал; робити обґрунтовані висновки. Під час захисту індивідуального завдання загалом надавали аргументовані, без суттєвих помилок, відповіді на всі запитання. У цілому робота оформлена акуратно, але наявні незначні неточності в її оформленні та презентації.</p> <p>15-16 балів – здобувачі вищої освіти виконали не менше 80% завдань, завдання роботи виконані достатньо грамотно, але є декілька (до 5) несуттєвих помилок. Під час виконання роботи здобувачі освіти виявили знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни з основних розділів, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; логічно, послідовно викладати матеріал; робити висновки. Під час захисту індивідуального завдання відповідали достатньо грамотно, але припускались однієї-двох не принципових помилок. Робота оформлена акуратно, але наявні незначні неточності в її оформленні.</p> <p>13-14 балів – здобувачі вищої освіти виконали завдання не в повному обсязі, але не менше 70%. Під час виконання роботи виявили знання й розуміння основних положень дисципліни; завдання виконали неповно, непослідовно; наявні неточності та помилки у змісті та оформленні роботи. Здобувачі освіти виявляють знання й розуміння основних положень матеріалу, але надають неповні, непослідовні відповіді. Під час захисту</p>	<p>20</p>
--	--	---	--	-----------

			<p>індивідуального завдання демонстрували недостатньо глибокі знання з досліджуваної теми, припускаючись не відповідностей у визначенні понять, неповно або недостатньо аргументовано відповідали на запитання.</p> <p>10-12 балів – здобувачі вищої освіти виконали завдання не в повному обсязі, але не менше ніж на 60%; у роботі присутні принципові помилки в оформленні. Під час виконання роботи виявили знання й розуміння основних положень матеріалу з дисципліни. Під час захисті та підготовці презентації продемонстрували поверхневі знання з досліджуваної теми, відповідали неповно, непослідовно, припускаючись не відповідностей у визначенні понять, не вміє переконливо обґрунтувати свою думку.</p> <p>0-9 балів – здобувачі вищої освіти виконали понад 50% завдань. Під час виконання роботи припускалися принципових помилок при розв'язанні завдань. Робота оформлена зі значними порушеннями вимог. Необхідна досконала переробка роботи. Під час захисту здобувачі освіти виявили поверхові знання і розуміння основного програмового матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; не відповідає на основні запитання.</p>	
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Екологічна безпека та природоохоронне інспектування. Природоохоронне інспектування: навч. посіб./

Є.І Басманов, В.М.Ісаєнко, В.М. Криворотько; за ред. Є.І Басманова. Київ: НАУ, 2007. 384 с. URL:

http://eco.com.ua/sites/eco.com.ua/files/lib1/navch_mat/ekolog_inspekt/literatura/tunik_prirodoohoronne_inspektuvannja.pdf

2. Сівак В.К. Екологічна безпека територій і акваторій: навч. посібник. Чернівці, 2003. 208 с.

3. Солодкий В.Д. Заповідна справа: посібник. Чернівці: Зелена Буковина, 2002. 196 с. URL:

http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/3369/1/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D0%92%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B0.pdf

4. Солодкий В.Д. Управління природоохоронною діяльністю: посібник. Чернівці: Зелена Буковина, 2001. 188 с. URL: <http://eco.com.ua/category/rozdili-ekologichnoyibiblioteki/ekologichne-inspektuvannya>

5. Екологічне управління: підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкин. Київ: Либідь, 2004. 432 с. URL:

<https://www.twirpx.com/file/48748/>

6. Посилання на дисципліну <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443>

Додаткова:

1. Холявко Н. І., Гонта С. В., Дубина М. В. Освітні детермінанти формування ментального простору трансформації структури національної економіки : монографія. Чернігів : Видавець Брагинець О. В., 2019. 344 с.
2. Інформаційно-аналітична система застосування в Україні еколого-економічних механізмів інтегрованого управління лісовими ресурсами агросфери (методичні рекомендації). Київ, 2015. 56 с.
3. *Економіка довкілля і природних ресурсів : монографія.* Ю.В. Дзядикувич, Б.О. Язлюк, Р.Б. Гевко, Ю.І. Гайда, Г.І. Пиріг [та ін.]. Тернопіль, 2016. 392 с.
4. Сенько Є. І. Економіка лісового та садово-паркового господарства: навчальний посібник. Львів : НЛТУ, 2012. 408 с.
5. *Пітер Пірс. Основи економіки лісового господарства.* ТОВ «Видавничий дім «ЕКО-інформ». Київ : 2006. 220 с.
6. Закон України «Про внесення змін до лісового кодексу України» від 8 лютого 2006 р.
7. Якимчук О. Ф. Державна політика в умовах кліматичних змін: оцінка екосистемних послуг задля збалансованого розвитку територій державне управління: Інвестиції: практика та досвід № 4. Рівне : 2019. С. 145-151.
8. Яремко О.П. Аналіз ефективності функціонування та перспектив розвитку екологічно збалансованого лісового господарства : *Економіка та держава.* № 5. Київ, 2017. С. 103-108
9. Мішенін Є.В. Ярова І.Є. Лісогосподарювання як сучасна парадигма сталого розвитку лісового комплексу. Львів : РВВ НЛТУ України, 2014. Вип. 12. С. 221-226.
10. Burton, P.J. (ed.). 2002. Garry Oak Ecosystem Restoration : Progress and Prognosis. Proceedings of the Third Annual Meeting of the BC Chapter of the Society for Ecological Restoration, University of Victoria. BC. Chapter of the Society for Ecological Restoration, Victoria, BC. 109 pp

Інформаційні джерела:

1. Ecosystem Management and Conservation. URL : <https://environment.yale.edu/learning-communities/ecosystem/program>
2. Ecosystem Management. URL : <http://base.dnsgb.com.ua/files/book/Agriculture/Management-in-Agriculture/Ecosystem-Management-Adaptive-Community-Based-Conservation.pdf>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі захисту завдань, що були виконані на пропущеному занятті.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі роботи, що виконуються здобувачами вищої освіти під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857> Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти здійснюється згідно з Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методикку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>